

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

The Condition and Problems of Good Governance Implementation of Officials of Sub-District Administration Organizations in Amphur Phranakhon Si Ayutthaya, Phranakhon Si Ayutthaya Province

รมณีย์ วงษา

สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

Email : sailom1981@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 206 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า และ 2) ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล ได้แก่ 2.1) หลักนิติธรรม พบว่าขาดการประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง 2.2) หลักคุณธรรม พบว่า การมาปฏิบัติงานไม่ตรงเวลา 2.3) หลักความโปร่งใส พบว่า ไม่ได้จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละส่วน/กอง สำหรับการติดต่องานไว้ชัดเจน 2.4) หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ขาดการจัดทำประชาคมก่อนดำเนินงานทุกโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติงาน และ ขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล 2.5) หลักความรับผิดชอบ พบว่า ไม่มีการให้บริการประชาชนในช่วงเวลาพักเที่ยง และ 2.6) หลักความคุ้มค่า พบว่า มีการใช้งบประมาณไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล

Abstract

This research aimed to study condition and problems of good governance implementation of officials of Sub-district Administration Organizations in Amphur Phranakhon Si Ayutthaya, Phranakhon Si Ayutthaya province. The samples group consisted were 206 officials of Sub-district Administration Organizations in Amphur Phranakhon Si Ayutthaya, Phranakhon Si Ayutthaya province. The research instrument was a questionnaire. The data were analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. The results indicated that : 1) As a whole, the good governance implementation was at a high level, when each aspect was considered, it was found that all aspects were at a high level, the operation of the good governance implementation can arrange in order from most to least as follows: responsibility ,morality, the rule of law ,accountability ,participation, cost-effectiveness or economy, 2) the good governance implementation consisted of 6 problems as follows, 2.1) the rule of law: the sub-district officials did not public relation a code of law to people know about right and performance, 2.2) morality: the sub-district officials go to work late, 2.3) accountability: the sub-district officials did not have plan step to work in each relates, 2.4) participation: the sub-district officials did not community about the projects have effect to group of people and not give people the chance to participate in expressing their opinions about organization operate, 2.5) responsibility: the sub-district officials did not to service people on take lunch break, 2.6) cost-effectiveness or economy: the sub-district officials did not use budget proper to the project.

Keyword: Good Governance

1. บทนำ

คำว่า (Good Governance) เป็นคำที่ถูกสร้างขึ้น ต่อเนื่องจากแนวคิดเรื่องประชาธิปไตย (Democracy) และประชาสังคม (Civil Society) โดยธนาคารโลก ในปี 1981 ภายใต้การมีฐานคิดที่ว่าปัญหาการพัฒนา เศรษฐกิจและความยากจนของประเทศกำลังพัฒนา ส่วนใหญ่เกิดจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันและความไร้ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของภาครัฐซึ่งทำให้ขาด ความเชื่อถือ ดังนั้น เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว ประเทศ กำลังพัฒนา ซึ่งได้รับเงินช่วยเหลือจากธนาคารโลก จำเป็นต้องปฏิรูประบบการบริหารบ้านเมืองให้มี ประสิทธิภาพ มีความยุติธรรม มีกระบวนการทาง กฎหมายที่เป็นอิสระ มีฝ่ายบริหารที่โปร่งใสตรวจสอบได้ เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือ หลังจากนั้นมองว่าการระหว่าง ประเทศที่ให้ทุนสนับสนุนงานพัฒนา เช่น กองทุน

การเงินระหว่างประเทศ (IMF) และองค์การอื่น ๆ ภายใต้โครงการสหประชาชาติต่างก็ใช้แนวทางธรรมาภิบาล (Good Governance) ในการให้ความช่วยเหลือ การพัฒนาของประเทศด้อยพัฒนาและกำลังพัฒนาและ ผลิตภัณฑ์โครงการที่สนับสนุนการเกิดธรรมาภิบาลอย่าง กว้างขวาง หลังจากที่ยุทธศาสตร์กับปัญหาภาวะ เศรษฐกิจในปี 2540 และได้กู้เงินจากกองทุนการเงิน ระหว่างประเทศ (IMF) โดยที่กองทุนการเงินระหว่าง ประเทศ (IMF) ได้มีสร้างเงื่อนไขสำหรับผู้กู้ คือต้อง นำเอาหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) มาปรับ ใช้ในการบริหารประเทศ ทำให้ประเทศไทยต้องหันมาให้ความสำคัญกับการนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ใน ภาครัฐมากยิ่งขึ้นเพราะเชื่อว่าปัญหาเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น ส่วนหนึ่งก็มาจากปัญหาการทุจริต ประพฤติมิชอบ การ บริหารงานที่ไร้ประสิทธิภาพ ไร้เสถียรภาพ

หลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 ได้กำหนดไว้ 6 ด้าน ดังนี้ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม และหลักความคุ้มค่า ประกอบกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งให้คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อผู้ปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมของประชาชน การเปิดเผยข้อมูล การติดตามตรวจสอบและประเมินผล การปฏิบัติงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จุดมุ่งหมายสำคัญของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลก็เพื่อให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สามารถรองรับการกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น และพัฒนาไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ตามมาตรา 66 มาตรา 67 และมาตรา 68 ที่องค์การบริหารส่วนตำบลอาจทำได้ และมาตรา 69/1 กล่าวไว้ว่าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพนักงานส่วนตำบล เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลการศึกษามาปรับปรุงแก้ไข

และพัฒนาการบริหารจัดการในองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วยข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป จำนวน 422 คน กลุ่มตัวอย่างที่นำมาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 206 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิตามสัดส่วน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ อยุ่ งาน ระดับการศึกษาและตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยการตรวจสอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ โดยมีการแปลความหมาย 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายปิด (Check list) เกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา แบ่งเป็น 6 ข้อ

3.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage)

ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 31 - 40 ปี อายุราชการระหว่าง 5-10 ปี สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี และส่วนใหญ่เป็นข้าราชการ

4.2 ข้อมูลด้านสภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ภาพรวมการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักธรรมาภิบาล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. หลักนิติธรรม	4.10	0.53	มาก
2. หลักคุณธรรม	4.16	0.58	มาก
3. หลักความโปร่งใส	4.08	0.57	มาก
4. หลักการมีส่วนร่วม	4.03	0.60	มาก
5. หลักความรับผิดชอบ	4.17	0.57	มาก
6. หลักความคุ้มค่า	4.00	0.60	มาก
รวม	4.09	0.48	มาก

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในภาพรวมพบว่า การปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด พบว่า การปฏิบัติงานตามหลักความรับผิดชอบต่อประชาชนเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นการปฏิบัติงานตามหลักคุณธรรมการปฏิบัติงานตามหลักนิติธรรม การปฏิบัติงานตามหลักความโปร่งใส การปฏิบัติงานตามหลักการ

มีส่วนร่วม และการปฏิบัติงานตามหลักความคุ้มค่าตามลำดับ

4.3 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักนิติธรรม พบว่าขาดการประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง หลักคุณธรรม พบว่า พนักงานมาปฏิบัติงานไม่ตรงเวลา หลักความโปร่งใส พบว่า ไม่ได้จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละส่วน/กอง สำหรับการติดต่องานไว้ชัดเจน หลักการมีส่วนร่วม พบว่า ขาดการจัดทำประชาคมก่อนดำเนินงานทุกโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน ขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติงาน และขาดการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หลักความรับผิดชอบ พบว่า ไม่มีการให้บริการประชาชนในช่วงเวลาพักเที่ยง และหลักความคุ้มค่า พบว่า มีการใช้งบประมาณไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรม

5. การอภิปรายผล

ผลการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

5.1 สภาพการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบล เมื่อพิจารณาในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อประชาชน และหลักความคุ้มค่าพบว่าอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพนักงานส่วนตำบล ได้นำเอาหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดีมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานเพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า หลัก

ความรับผิดชอบ เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิภาพร พันสาย [1] ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร พบว่า สภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร มีการปฏิบัติงานในด้านหลักความรับผิดชอบมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน

5.1.1 ด้านหลักนิติธรรม ในภาพรวม พบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน เป็นลำดับแรก เนื่องจากเมื่อมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่ปฏิบัติงานตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ก็จะทำให้ทราบถึงการปฏิบัติงานของพนักงานว่ามีจุดบกพร่องในปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ธรรมจักร [2] ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่ พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่เปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนหรือแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานการปฏิบัติงาน

5.1.2 หลักด้านหลักคุณธรรม ในภาพรวมพบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เป็นลำดับแรก เนื่องจากเมื่อพนักงานปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตแล้วก็จะสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจให้แก่ประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกชวรรณ เล่าบ้านเกาะ [3] ได้ศึกษาบทบาทในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ปฏิบัติงานอยู่บนหลักความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริต จริตใจ มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม จริยธรรม โดยมีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรม

5.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส ในภาพรวมพบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร เป็นลำดับแรก เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้ง่ายก็จะแสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใส ไม่ปิดบังข้อมูลที่ประชาชนสมควรจะรับรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลกฤติ พัฒรบาล [4] โดยศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า มีการนำข้อมูลข่าวสารที่ควรเปิดเผยตีประกาศไว้ที่สำนักงาน

5.1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วมในภาพรวม พบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรม เป็นลำดับแรก เนื่องจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรม จะทำให้สามารถทราบถึงปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แท้จริงและจะได้นำเอาปัญหานั้นมาปรับปรุงแก้ไขได้ถูกต้องและตรงกับความต้องการของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิภาพร พันสาย [1] ศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นในโครงการ/กิจกรรม มีการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนของบุคลากร

5.1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบ ในภาพรวมพบว่ามีสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบของตนเอง และให้บริการประชาชนผู้มารับบริการด้วยความเต็มใจ เป็นลำดับแรก เนื่องจากเมื่อพนักงานมีความตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบแล้วงานก็ทำให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ไม่มีความผิดพลาดและสำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทิภาพร พันสาย [1] ศึกษา

สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร พบว่ามีดัชนีชี้วัดและกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน มีการปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้รับบริการเป็นสำคัญและดำเนินงานเป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

5.1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า ในภาพรวมพบว่าสภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า พนักงานมีการใช้วัสดุ อุปกรณ์ขององค์กรได้อย่างคุ้มค่า เป็นลำดับแรก เนื่องจากเมื่อพนักงานใช้วัสดุ อุปกรณ์ขององค์กรอย่างคุ้มค่าก็จะช่วยทำให้องค์กรประหยัดงบประมาณในด้านการซื้อ วัสดุ/อุปกรณ์ในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พลกฤติ พัตรपाल [4] โดยศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า มีการใช้วัสดุ อุปกรณ์เครื่องเขียนของพนักงานส่วนตำบลคุ้มค่า

5.2 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาล

5.2.1 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านหลักนิติธรรม พบว่า มีปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเองเป็นลำดับแรก เนื่องจากการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลจะบังคับใช้เลยกับประชาชนโดยขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบว่าประชาชนเองนั้นต้องมีหน้าที่ในการปฏิบัติตามข้อบัญญัติตำบลอย่างไร ทำให้พบปัญหาว่าบางครั้งประชาชนไม่ปฏิบัติตามได้เนื่องจากไม่ทราบว่าข้อบัญญัติตำบลบังคับใช้อยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญ กาศโอสถ [5] ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการพัฒนาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบล เขตอำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่ พบว่า ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจในการเสนอและการปฏิบัติตามข้อบัญญัติ

5.2.2 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านหลักคุณธรรม พบว่า

มีปัญหาบางครั้งพนักงานมาปฏิบัติงานไม่ตรงเวลาเป็นลำดับแรก เนื่องจากพนักงานบางครั้งมาปฏิบัติงานสาย ไม่ปฏิบัติงานตามระเบียบวินัยที่องค์กรได้ตั้งไว้จนบางครั้งส่งผลกระทบต่อการทำงานในหน้าที่ก่อให้เกิดความเสียหายและสร้างความไม่พอใจกับประชาชนที่มาติดต่องาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวาสนา ธรรมจักร [6] ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานประจำองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดแพร่ พบว่า ไม่มีแผนการพัฒนาบุคลากรด้านคุณธรรม จริยธรรมชัดเจน

5.2.3 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านหลักความโปร่งใส พบว่า การไม่ได้จัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละส่วน/กอง สำหรับการติดต่องานไว้ชัดเจน เป็นลำดับแรก เนื่องจากบางองค์กรไม่มีการจัดทำขั้นตอนการปฏิบัติงานของแต่ละส่วน/กอง สำหรับการติดต่องานไว้ชัดเจน เมื่อประชาชนเข้ามาขอใช้บริการ หรือขอข้อมูลต่าง ๆ ไม่ได้ได้รับความสะดวก แสดงถึงความไม่โปร่งใสในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรมิตร เพ็ชรสิงห์ [7] ได้ศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในทัศนคติของพนักงานส่วนตำบลในอำเภอนาหว้า จังหวัดสงขลา พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักความโปร่งใสมากที่สุด

5.2.4 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านหลักการมีส่วนร่วม พบว่า การไม่มีการจัดทำประชาคมก่อนดำเนินงานทุกโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน การไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติงาน การไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทุกเรื่องเท่ากันเป็นลำดับแรก เนื่องจาก การเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในบางเรื่องก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานที่ล่าช้าขององค์กรแต่บางครั้งการไม่จัดทำประชาคมก่อนดำเนินโครงการก็จะส่งผลกระทบต่อการทำงานขององค์กรเช่นกัน ถ้าประชาชนที่อยู่

ในพื้นที่ ๆ โครงการจะต้องดำเนินการและไม่ได้รับการยินยอมจากประชาชนก็ไม่สามารถดำเนินการได้ทันที ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของกชวรรณ เล่บ้านเกาะ [3] ได้ศึกษาเรื่องบทบาทในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า บทบาทและแนวทางในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่มีการส่งเสริมและเปิดโอกาสให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานทุกชั้นตอน

5.2.5 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านความรับผิดชอบ พบว่าไม่มีการให้บริการประชาชนในช่วงเวลาพักเที่ยง เนื่องจากเป็นเวลาพักเที่ยงของพนักงานจึงไม่คำนึงถึงการให้บริการประชาชนที่จะมาใช้บริการในช่วงเวลานั้นแต่โดยส่วนใหญ่จะมีประชาชนมาใช้เวลาพักเที่ยงกันจำนวนมาก เพราะผู้ที่มาเสียภาษีหรือผู้มาติดต่อราชการก็มีโอกาสพักในช่วงเวลา 12.00 – 13.00 น. และบางท่านก็เดินทางมาไกล การปฏิบัติงานในช่วงเวลาพักเที่ยงถือเป็นความรับผิดชอบของพนักงานในการให้บริการด้วยเช่นกัน

5.2.6 ปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนตำบลด้านหลักความคุ้มค่า พบว่าใช้งบประมาณไม่เหมาะสมกับโครงการ/กิจกรรมเป็นลำดับแรก เนื่องจากโครงการ/กิจกรรม บางครั้งเมื่อดำเนินการไปแล้วประชาชนไม่ได้ใช้ประโยชน์เท่าที่ควรหรือได้ใช้ประโยชน์เป็นส่วนน้อยประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้ใช้ประโยชน์กับโครงการ/กิจกรรม จึงทำให้ไม่คุ้มค่ากับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนั้นๆ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กชวรรณ เล่บ้านเกาะ [3] ได้ศึกษาเรื่องบทบาทในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า มีการบริหารงานตามหลักความคุ้มค่า มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ใช้ทรัพยากรและงบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข โดยมีการจัดทำแผนจัดซื้อ-จัด

จ้าง พร้อมทั้งมีการประกาศจัดซื้อ-จัดจ้าง ตามระเบียบคุ่มค่ากับงบประมาณ

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะสำหรับทางการบริหาร

6.1.1 ด้านหลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรปรับปรุงโดยการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจถึงสิทธิและหน้าที่ของตนเอง และสิ่งที่ควรปฏิบัติตาม ข้อบัญญัติตำบลว่าควรทำอะไร เช่น ข้อบัญญัติตำบลเรื่อง อันตรายต่อสุขภาพ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ ประชาชนท่านใดที่มีส่วนที่เกี่ยวข้องและเป็นผู้ที่มีหน้าที่ในการขอใบอนุญาต ไม่ว่าจะเป็นการประชาสัมพันธ์ทางด้านเสียงตามสาย แผ่นพับ เว็บไซต์ หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์ตามหมู่บ้าน

6.1.2 ด้านหลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรกำกับการลงเวลาการปฏิบัติราชการอย่างเคร่งครัด

6.1.3 ด้านหลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบล ควรให้แต่ละส่วน/กอง จัดทำแผนผังการปฏิบัติงานของแต่ละส่วน/กอง ติดไว้หน้าห้องอย่างชัดเจน และบอกอำนาจหน้าที่ของแต่ละตำแหน่งไว้ด้วย เพื่อสะดวกต่อการติดต่อของประชาชน

6.1.4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจะจัดทำประชาคมก่อนดำเนินโครงการที่มีผลกระทบต่อประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลแผนการปฏิบัติงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทุกเรื่อง และส่งเสริมให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญและประโยชน์ของการเข้ามามีส่วนร่วม

6.1.5 ด้านหลักความรับผิดชอบต่อ องค์การบริหารส่วนตำบลควร จัดทำคำสั่งให้พนักงานอยู่เวรเพื่อให้บริการประชาชนในช่วงเวลาพักเที่ยง

6.1.6 ด้านหลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรที่จะศึกษาข้อมูลก่อนดำเนินโครงการ/กิจกรรมว่าในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ประชาชนได้รับประโยชน์

จากโครงการ/กิจกรรม ที่ได้จัดทำเพียงใด คุ่มค่ากับการดำเนินการหรือไม่

6.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรศึกษาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล

6.2.2 ศึกษาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์กรที่ได้รับรางวัลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานต่อไป

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] ทิพภาพร พันสาย, “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร”, การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554.
- [2] วาสนา ธรรมจักร, “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดแพร่”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2551.
- [3] กชวรรณ เล่บ้านเกาะ, “บทบาทในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2552.

- [4] พลกฤติ พัตรपाल, “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2549.
- [5] ทิพภาพร พันสาย, “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร”, การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554.
- [6] ทิพภาพร พันสาย, “สภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่จังหวัดยโสธร”, การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554.
- [7] พลกฤติ พัตรपाल, “การศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของข้าราชการประจำองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรดิตถ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาท้องถิ่น, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์, 2549.